

**Завдання II етапу Всеукраїнської олімпіади з географії
Вінницька область 2023-2024 навчальний рік**

10 клас

19 листопада 2023 р.

I. Теоретичний тур (20 балів)

1. Охарактеризуйте наявні у світі такі типи електростанцій: геотермальні, припливні, хвильові, сонячні, вітрові, біоелектростанції. Оцініть доцільність будівництва електростанцій названих типів в Україні. Які з них уже існують у нашій країні? Обґрунтуйте, електростанції яких названих типів де і чому ви б розмістили в Україні; які електростанції будувати не варто? **(10 балів)**
2. Україна 30 вересня подала заявку на вступ до даної організації у прискореному порядку - без узгодженого Плану дій щодо членства (ПДЧ), за аналогією зі Швецією та Фінляндією. Наша країна має намір якнайшвидше завершити свій шлях до альянсу, особливо в умовах повномасштабної військової агресії РФ проти України. Що це за організація, яку як вогню боїться країна-агресор? Яка мета діяльності цієї організації? Рік заснування даної організації? Які країни входять до даної організації? Чому Україна так прагне буде членом організації? **(10 балів)**

II. Практичний тур (40 балів)

1. Охарактеризуйте показники соціально-економічного розвитку. Як визначають якість життя в тій чи іншій країні? Проаналізуйте динаміку ВВП за ПКС двох країн (див. графіки). Як би ви пояснили відставання України від Польщі за цим показником? **(6 балів)**

2. За інформацією визначте, про яку країну йдеться, і внесіть у таблицю назву цієї країни. Перша буква назви — як підказка **(10 балів)**

№	Інформація про країну	Назва країни
1.	Федеративна республіка; традиційний нейтралітет; ІЛР —2-ге місце у світі, 2018 р.; 70 % населення — у сфері послуг; експорт: верстати, годинники, шоколад	Ш
2.	Республіка; член ЄС; значна частина — прибережна, 1185 островів, із них 62 заселені: розвинені суднобудування, туризм	Х
3.	Слов'янська країна, ІЛР дуже високий, 87 % населення сповідують католицизм	П
4.	Республіка; член ЄС, НАТО; 1/3 населення проживає у столиці, яка є морським портом; одна з компаній — Dzintars	Л
5.	Республіка; член ЄС і НАТО; населення — 1,3 млн осіб; ІЛР дуже високий; послуги банків; порт; видобуток горючих сланців	Е
6.	Князівство; з 1278 р. перебуває під охороною двох сусідніх держав; туризм дає 80 % ВВП країни	А
7.	Монархія; ІЛР дуже високий; один з лідерів у сфері туризму (82 млн осіб у 2017 р); експорт суден, одягу, вин, оливкової олії	І
8.	Найбільше число пам'яток ЮНЕСКО. Член G-7. У столиці є об'єкт — одне із семи сучасних чудес світу	І
9.	Монархія. 75 % енергії виробляють дві АЕС. У столиці країни розташована штаб-квартира ЄС	Б
10.	Країна незалежна з 1964 р. Член ЄС з 2004 р. Площа менша, ніж площа Харкова. Основна стаття доходів — туризм	М

3. Запишіть назви держав Європи, позначених цифрами 1–12. Проти кожної держави **(0,5 балів)** запишіть у вигляді таблиці таку інформацію: столиця **(0,5 балів)** державний устрій **(0,5 балів)** (федеративна або унітарна держава), форма правління **(0,5 балів)** (республіка або монархія) **(24 бала)**

I. Тестовий блок (24 балів)

Тести (максимальна кількість балів – 22)

за правильне виконання кожного з завдань:

№1-12 – 1 бал, №13-14 – від 1 до 3 балів, №15 – від 1 до 4 балів

I. Виберіть одну правильну відповідь

1. Італія є визнаним центром масової моди. Швейні виробництва часто представлені невеликими підприємствами, які історично виникли на півночі країни у Мілані. Нині відбувається їхнє переміщення в центр та південь через те, що...

- А. Там знаходяться великі морські порти, якими надходить текстильна сировина.
- Б. Зростають площі під волокнистими культурами у цих частинах країни.
- В. У менш розвинених частинах країни оплата праці суттєво нижча.
- Г. На півночі країни відбувається скорочення підприємств виробничої сфери та зростає роль сфери послуг.

2. В якому з висловлювань міститься інформація про процес урбанізації?

- А. Понад половини населення світу проживає на рівнинах й близько третини – на відстані, що не перевищує 50 км від морського узбережжя.
- Б. На початку XX ст. у світі існувало 10 міст-мільйонерів, то нині їхнє число перевищує 420.
- В. У 1999 році чисельність землян становила 6 млрд осіб, а нині понад 7,7 млрд.
- Г. Якщо в 1900 р. з 15 найбільших на той час за чисельністю країн світу 7 знаходилося в Європі, то нині в цьому регіоні не лишилося жодної.

3. Визначте країну за особливості просторової організації виробництв вторинного сектора економіки: домінуючу роль у виробництві промислової продукції відіграє південь країни

- А Італія
- Б Польща
- В Білорусь
- Г Німеччина

4. «Центральна вісь розвитку» господарства Західної Європи, що концентрує дві третини промислового потенціалу регіону, проходить

- А уздовж узбережжя Атлантичного океану
- Б з півдня Великої Британії до півночі Італії
- В від Балтійського моря до Балканського півострова
- Г по умовній лінії Мадрид – Мюнхен – Мінськ

5. Укажіть один з основних чинників формування глобальної економіки.

- А сповільнення демографічного вибуху в світі
- Б захист національних економік від конкуренції
- В діяльність транснаціональних корпорацій (ТНК)
- Г активізація протестних рухів антиглобалістів

6. Найбільшими експортерами молочних продуктів серед країн Європи є:

- А Ірландія і Фінляндія
- Б Австрія і Швеція
- В Бельгія і Швейцарія
- Г Нідерланди і Данія

7. Який чинник зумовив стрімкий розвиток аутсорсингу в ІТ-сфері України?

- А транзитне географічне положення країни
- Б державне регулювання підприємництва
- В високий рівень кваліфікації працівників
- Г зростаючий вплив ТНК на економіку країни

8. Укажіть тип країн, який є найменш чисельним на сучасній карті світу.

- А. економічно розвинені країни
- Б. країни, що розвиваються
- В. країни планової економіки
- Г. постсоціалістичні країни перехідної економіки.

9. В Україні в окретих малих містах і селищах міського типу доцільно розміщувати підприємства, на яких вироблятимуть.

- А побутову електротехніку
- Б турбіни для електростанцій
- В комп'ютеризовані верстати
- Г металургійне устаткування

10. Головними районами промислового вилову риби для країн Європи є:

- А південний та північний сектори Тихого океану
- Б центрально- та північно-східний сектори Атлантичного океану
- В південний сектор Північного Льодовитого океану
- Г північно-західний та південно-східний сектори Індійського океану

11. За наведеними прямокутними координатами точок з'ясуйте, яка з них знаходиться найближче всього до екватора.

- А. X= 6064350, Y= 4308500 В. X= 6066500, Y= 4307750
- Б. X= 6067350, Y= 4309250 Г. X= 6066750, Y= 4307150

12. Укажіть міжнародну організацію, на яку припадає близько 80% запасів, понад 40% видобутку, 45% експорту сирої нафти.

- А. ОПЕК;
- В. ФКЕГ;

- Б. НАТО;
- Г. НАФТА.

II. Виберіть три правильні відповіді з семи запропонованих

13. Які проблеми розселення характерні як для міського, так і для сільського населення України на сучасному етапі?

- 1 концентрація населення в малих за людністю містах і селах
- 2 зменшення чисельності жителів більшості міст і сіл
- 3 зникнення багатьох міст і сіл
- 4 зрощування міст і сіл у суцільну урбанізовану територію – мегалополіс
- 5 старіння населення в міських і сільських населених пунктах
- 6 низькі темпи зниження безробіття серед жителів міст і сіл
- 7 збільшення частки дітей та працездатного населення в містах і селах

14. При складанні географічного довідника до розділу «Австралія» які ви виберете рекордні об'єкти світу, що існують на території даної країни:

- 1. Найбільше за обсягом видобування родовище бокситів Уейпа
- 2. Найпівденніше місто-мільйонер Мельбурн
- 3. Найбільший за вантажообігом морський порт світу
- 4. Найвисокогірніша залізнична станція Тангла (5068 м. над рівнем моря)
- 5. Найпотужніша гідроелектростанція «Три ущелини»
- 6. Найдовша огорожа (5614 км.) для захисту від диких тварин
- 7. Найбільший християнський храм – собор святого Петра

III. Установіть відповідність

15. Прийшовши зі школи, Євгенко зустрів старшого брата-моряка далекого плавання Івана, який щойно повернувся з навколосвітньої мандрівки. Іван привіз сувеніри рідним з п'яти портів, у яких зупинявся їхній корабель, а саме з Лондона, Гонолулу, Мурманська, Ріо-де-Жанейро, Токіо? Іван згадав, що один із сувенірів він придбав, зійшовши на берег 22 грудня в якомусь з п'яти портів у крамниці, біля якої стояло високе дерево, яке у променях сонця відкидало тінь. Тоді ж його радіоприймач, налаштований на українське радіо повідомив, що за київським часом була 17 година. Знайдіть пояснення, чому в чотирьох з п'яти зазначених міст Іван не міг придбати сувенір, оскільки в ньому не могло в той момент бути тіні від дерева.

1. У цей день у цьому місті полярна ніч.	А. Токіо.
2. У цей день у цьому місті сонце в зеніті.	Б. Лондон.
3. У цей час у місті полуніч.	В. Мурманськ.
4. У цей час у місті 5 година ранку.	Г. Ріо-де-Жанейро.
	Д. Гонолулу.